

De voortplanting van Fuchsia's

Een van de eigenschappen van de echte fuchsialiefhebber is, dat hij steeds zal proberen zijn assortiment uit te breiden. Een eenvoudige manier om dat te doen is een aantal planten "kant & klaar" te kopen bij een fuchsia-kweker of invoerder. De echte amateur zal deze weg van de minste weerstand niet willen volgen. Hij wil op zo een "goedkope" (al is het in geld uitgedrukt een dure) manier niet aan zijn lievelingsplanten komen. Voor hem schiet er dan niet anders over dan zelf voor de vermenigvuldiging te zorgen.

De natuurlijkste en meest toegepaste manier voor de vermenigvuldiging van planten is de vermenigvuldiging door zaad. De handel in bloemzaden & plantenzaden is zeer belangrijk. Het allernieuwste dat er op dit gebied te koop is, is de zaadpil. Een zaadje dat omhuld is door bepaalde stoffen. Deze pil is gemakkelijker te hanteren dan het zaad zelf. Zij kan direct in het potje met grond worden gestopt. Over dat potje zou je een heel verhaal kunnen schrijven, maar dat zou ons hier te ver voeren.

Voor de vermenigvuldiging van fuchsia's wordt praktisch nooit gebruik gemaakt van zaden, behalve door kwekers van nieuwe hybriden. Beginnende amateurs kunnen zich hier dan ook beter niet aan wagen. Zaaïen is wel mogelijk, maar omdat vrijwel al onze fuchsia's hybriden zijn, keren ze niet "zuiver" uit het zaad terug.

In het algemeen kunnen wij zeggen, dat zaaïen niet wordt toegepast bij:

- * planten die geen zaad kunnen vormen (bv. de banaan)*
- * planten die een zeer goede heterogeen nakomelingschap geven (bv. fuchsiahybrid)*
- * planten waarvan de zaden moeilijk kiemen en waarbij vermenigvuldiging te lang zou duren of te duur zou zijn.*

Als de vermenigvuldiging door zaad (de generatieve vermenigvuldiging) moeilijkheden opleverd, gaat men over tot een van de vele vormen van vegetatieve vermenigvuldiging.

Hierbij wordt een deel van de oude plant (moederplant) gebruikt om tot nieuwe exemplaren te komen.

Een ervaring van eeuwen heeft geleerd dat vegetatieve vermenigvuldiging op allerlei manieren mogelijk is. De

plantdelen die het meest worden gebruikt zijn het blad, een stuk stengel of een stuk van de wortel. Ook combinaties van verschillende delen zijn mogelijk. Er zijn allerlei methoden van vegetatieve vermenigvuldiging beschreven, die allemaal hun eigen naam hebben.

Het zou misschien interessant zijn, daarvan bij een andere gelegenheid nog eens kennis te nemen.

Voor de fuchsia komt echter maar één methode in aanmerking: "het stekken"

Scheutstek bij Fuchsia's

In het vorige hoofdstuk zijn de plantdelen genoemd, die voor vegetatieve vermenigvuldiging kunnen worden gebruikt; blad, stengel en wortel.

In verband daarmee onderscheiden wij als techniek: bladstek, scheutstek en wortelstek.

Bij de fuchsia passen we alleen de scheutstek toe.

Wij kunnen nu (voorlopig) vaststellen dat de fuchsia wordt vermenigvuldigd door:

** zaad (alleen door "kwekers" van nieuwe hybriden)*

** scheutstek (door vermeerderingsbedrijven & amateurs)*

Een scheutstek is een niet verhoutte stek.

Als u een wat oudere fuchsiantplant bekijkt, ziet u van onder meestal houtige stengels. Hierop groeien de niet verhoutte scheuten.

Het verhoutte deel heeft al een echte (grijze) houtkleur, de scheut is grotendeels groen. Verder is het verhoutte deel harder en minder saprijk.

Voor dat u nu het mes in uw met zorg gekweekte plant(en) zet, moet u wel weten wanneer u kunt stekken en hoe u een stek moet snijden.

Tijd van stekken

Een fuchsia kan het hele jaar door worden gestekt. Bij de oude manier die wij misschien van onze vroegere onderwijzer of onderwijzeres hebben afgekeken (ongeacht de tijd van het jaar een stekje in een flesje water zetten) ziet men vroeger of later altijd wel worteltjes verschijnen.

De beste tijd is echter in het voorjaar, bijvoorbeeld maart.

Als men wat later wil snijden kan het ook in juli of augustus. Kijk echter vooral niet alleen naar de kalender als u wil gaan stekken. U moet in de eerste plaats een plant hebben waarvan u stekken kunt snijden. Misschien zult u moeten wachten tot u stekjes van een relatie krijgt of tot u op een ruildag goede stekken kunt veroveren.

De tijd is pas op de tweede plaats belangrijk. De omstandigheden waaronder u stekt en de manier waarop u het stekken uitvoert zijn vooral bepalend voor het resultaat.

Een stek snijden

Een stek snijden

Wij gaan er hier vanuit dat u al in het bezit bent van één of meer fuchsiaplanten. U wilt meer fuchsia's en u zou willen stekken, maar u vindt het zonde zomaar delen van uw platen te amputeren.

Daarover hoeft u zich geen zorgen te maken. Uw moederplant gaat later weer rustig door met vormen van nieuwe scheuten.

Loop eens om uw plant heen. Neem nu kordaat een scherpe schaar of een kleine snoeitang en knip of snij "takken" van uw fuchsia. Let er natuurlijk op dat u al knippend uw moederplant een goede vorm geeft. Als u de buitenste takken wat korter maakt dan de binnenste, krijgt uw plant enigszins een bolvorm. De overblijvende "stompjes" hebben dan nog een lengte van vijf tot tien centimeter. Let erop de takken even boven een knoop (dit is de plaats waar de bladeren aan de stengel vast zitten) af te snijden of te knippen. Op de onderliggende knopen zullen dan straks de nieuwe scheuten tot ontwikkeling komen.

Daar staat dan uw "gekortwielde" plant. Na enkele weken zult u kunnen vaststellen dat de moederplant als een feniks uit zijn as (dat is hier de stengel) sierlijk terug omhoog wiekt.

Van de afgeneden takken snijd u stekjes. Dit kan het best gebeuren met een scherp mesje.

Voor een snelle beworteling kunt u het best kopstekjes gebruiken.

Uw afgesneden tak heeft bijvoorbeeld drie knopen. U kunt dan drie kopstekjes afsnijden.

Al te zachte (meestal zeer buigzame) **stekjes kunt u beter niet gebruiken. Ze rotten bij te grote vochtigheid gauw weg. Een stevige, kruidachtige kopstek van drie tot vijf centimeter is ideaal.**

U snijdt deze stekjes juist onder een knoop af. De worteltjes zullen doorgaans namelijk op zo'n knoop ontstaan. Als u nu de onderste blaadjes van de stek verwijderdt en ook de eventueel aanwezige bloemknoppen, dan houdt u dit over:

Een stevig, kruidachtig stekje van drie tot vijf centimeter. Met een knoop onderaan de stek en nog twee of drie knopen erboven. Alleen zeer grote bladeren die na het stekken op de grond zouden rusten verwijderd u.

Een stek zonder blaadjes zal zelden of nooit tot beworteling komen.

Dus nooit alle blaadjes van een stek verwijderen maar toch rustig een teveel aan de onderkant afbreken of afsnijden.

De stekgrond

De stekgrond.

Uw klaargemaakte stekjes liggen netjes op een rij. Gaat u in het groot stekken (dus van een aantal planten tegelijk stekken snijden) dan is het verstandig de gesneden stekjes van elke plant in een plastic potje te zetten met een naamkaartje erbij. U bent dan zeker van de juiste benaming.

Nu eerst iets over de grond of het medium waarin u uw stekjes kunt plaatsen.

Wij gaan er nu maar vanuit dat u niet stekt in het bekende flesje water maar dat het stekmedium een vaste vorm heeft.

U kunt als stekgrond het volgende gebruiken:

A) Zand; Zand is meestal zuiver. U heeft dus weinig last van schimmels. Het houdt echter weinig water vast en bevat praktisch geen voedsel.

B) Turfmolm: Turfmolm is zeer luchtig en houdt veel vocht vast.

C) Turfmolm met mest: idem als B maar bevat eveneens meststoffen.

D) Gewone handelsstekgrond: Is misschien wel het meest aan te bevelen. Deze grond is "kant & klaar" in plastic zakjes verkrijgbaar.

E) Cocopeat; Cocopeat zijn gedroogde cocosvezels. Ze houden

makkelijk water vast en hebben weinig last van schimmels. Cocopeat wordt verkocht in geperste blokken en is zuinig in gebruik.

F) Zelfgemaakte potgrond: Wordt verkregen door zelf te mengen. Voor liefhebbers van experimenten.

Stekgrond moet voldoen aan de volgende eisen:

- * **Hij moet luchtig zijn**
- * **Goed water kunnen vasthouden.**
- * **Liefst enigzins voedzaam zijn.**

Als u deze eisen niet uit het oog verliest is het helemaal niet moeilijk naar eigen bevindingen een goede stekgrond te maken. Stekgrond is tenslotte maar een medium. Een middel om de stek steun te geven en hem na beworteling te voorzien van water, zuurstof en een beetje voedsel.

Het stekken zelf

Als de stekjes klaar zijn, kunt u ze direct in de stekgrond zetten.

Heeft u maar enkele stekjes, dan kunt u de stekgrond best in een stenen of plastic bloempot doen. De pot wordt bijna geheel met stekgrond gevuld en daarna wordt de grond lichtjes aangedrukt.

Vervolgens broest u de stekgrond (broezen is met fijne straaltjes water nat maken) en kunt u de stekjes in de grond steken. Als het nodig is kunt u de grond om de stekjes nog met twee vingers licht aandrukken.

Heeft u veel stekken dan kunt u ze beter in een klein kistje zetten.

De gang van zaken is dezelfde als bij het stekken in een pot. Als u heel precies wilt werken, kunt u vooraf kleine stekgaatjes maken met bijvoorbeeld een stokje of een oude balpen.

De beworteling van de stekken

Stekken wortelen meestal uit de onderste knoop. Wij zien natuurlijk graag dat de stekken zo snel mogelijk wortelen, zodat ze van dochterplant ook weer moederplant kunnen worden.

Het geheim van een snelle beworteling is het geven van bodemwarmte.

Hieronder verstaan wij het opvoeren van de temperatuur van de stekgrond.

De planten hebben net als mensen een hekel aan koude voeten. Ze voelen zich lekker met warme voeten en wortelen onder deze omstandigheden dan ook het snelst.

Het is niet zo moeilijk de grond in een potje of kistje warm te krijgen. Dat wil zeggen op een temperatuur van 15 à 18° Celsius.

U kunt uw potjes op een plank of een klosje zetten dat u op de radiator of buis van de centrale verwarming hebt gelegd. Als u geen centrale verwarming hebt dan kunt u het potje of het kistje in de buurt van een warmtebron zetten. U moet er wel op letten dat de stekken niet uitdrogen.

Over potjes kunt u, om uitdroging tegen te gaan, plastic folie aanbrengen. Een kistje kunt u, als de ruimte het toelaat, afdekken met een glasplaat.

Potjes en kistjes moeten op een lichte plaats staan. Dus niet wegzetten in de verwarmde maar donkere garage.

Controle op de beworteling

U bent nieuwsgierig naar wat er zich onder de grond afspeelt en u zult waarschijnlijk nu en dan uw stekjes willen inspecteren. Dat is heel verstandig. Verwijder gerust het plastic voor een deel. Het teveel aan vocht kan dan ontsnappen. Als u vindt dat de grond te droog is, kunt u voorzichtig water geven. Bovendien heeft u nu de gelegenheid afgevallen blaadjes of beschimmelde stekken te verwijderen.

Bij stekken in een kistje is het verstandig, elke dag de glasplaat om te draaien. Ook hier kunt u uiteraard controleren of de stekjes gezond zijn.

Het is gelukt

Na enige tijd (afhankelijk van de temperatuur van de grond, van het jaargetijde en van uw behandeling) zult u in de oksels van de bladstelen kleine puntjes zien verschijnen. Ook het topje

*van uw stek vertoont groei. Uw stek is aangeslagen.
Laat uw stek nu nog rustig een week gedijen. Als u heel
nieuwsgierig bent, dan kunt u met een spateltje het stekje
wat omhoog wippen. U kunt dan vaststellen hoever het is
met de ontwikkeling van de wortels.*

*Heeft de stek tenslotte een wortelpruikje, dan wordt hij met
zoveel mogelijk stekgrond eraan opgepot in een grotere pot.*

Succes.

Leo Van Echelpoel